STYLISTIC PROCESSES OF THE COMIC[1]

Abstract: *The relationship between idea and expression gives figurative or nonfigurative character to the spirit. In the nonfigurative spirit, the reason has a decisive role; in the other, the imagination.*

Key words: *figurative language*, *homogeneous series*, *heterogeneous series*.

1. The analysis of the comic of language requires some preliminary observations.

Making a distinction between spirit, comic and humour, Freud concludes that the first is an economy of power expense necessary to inhibition; the second is an economy of power expense destined to representation; the third is an economy of sentiment (Freud, 1905). The spirit comes from the possibility to give to an idea different verbal expressions or, viceversa, to give more ideas to the same expression.

The comic can be generated at any level of the language: phonetical, lexical, morphological or syntactical. There are different processes for achieving the comic. Comic effects are obtained with the homogeneous and heterogeneous successions: the enumeration, the accumulation, the collision, by the overbid or the frustration of the prospects (Popa, 2010: 353). The homogeneous and heterogeneous successions illustrate the comic in figurative language.

The processes of the comic (the repetition, the inversion, the interference of the series) consist in the mechanization of the life. The comic of language is suggestive, rich; it allows a supplementary development of the language; it exploits all the virtualities, inclusively those which contradict the grammar, the logic, the decency (Defays, 2000: 35).

2. The homogeneous series are not based on a contrast, but on an outrunning of the imagination: "Seriile omogene, ilustrând comicul preaplinului, excedentul vital, nu mizează pe-o aşteptare contrazisă, deci pe-un contrast, ci pe o supraservire a aşteptării, previzibilitatea fiind depăşită, dar în sensul ei." (Popa, 2010: 353) [The homogeneous series, depicting the comic of the superabundance, the vital surplus, not bank on a contradicted expectation, so a contrast, but on a superservicing of the expectation, the predictability being exceeded, but in its sense.]. The homogeneous successions have effect on the words (nouns, adjectives, verbs, adverbs), mixtures of words and syntagms. The series of sentences or phrases can be comic. The accumulation is involuntary or deliberate, it belongs to the author or it is attributed to a personage. The comic effect is zero if the accumulation is enormous. In this case, it generates the boredom (*Cf.* Hartmann, 1953). Jean Paul says that a succession without rest is not effective (*Apud* Popa, 2010: 383).

2.1. The enumeration, as figure of speech, is a homogeneous accumulation through the organization into a class, but heterogeneous through the individuality of the words: "În acelaşi timp, cuvintele au şi o funcţie individualizatoare, de a denumi obiecte. Prin *brad*, se indică noţiunea, adică o clasă de obiecte, dar prin *brad* se poate indica şi un obiect din aceeaşi clasă (reprezentare)." (Bănică, Mocanu, 2005: 14) [At the

[1] Elena - Alina GRECU, University of Piteşti, elena_alina86@yahoo.com

Acknowledgment: This work was partially supported by the strategic project POSDRU 107/1.5/S/77265, inside POSDRU Romania 2007-2013 co-financed by the European Social Fund – Investing in People.

BDD-A6097 © 2012 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:58:05 UTC)

same time, the words have a distinguishing feature, to name objects. By *fir*, it is indicated the notion, a class of objects, but by *fîr* it can be indicated an object of the same class (representation).]. The effect is comic by the reflection of the mechanicalism: "JUPÎN DUMITRACHE *(urmînd o vorbă începută):* […] Mănîncă pe datorie, bea pe veresie, trag lumea pe sfoară cu pişicherlicuri… şi seara… se gătesc frumos şi umblă după nevestele oamenilor […]" (Caragiale, 1971, a: 22); "RICĂ: […] Rică Venturiano, arhivar la judecătoria de pace circumscripția de galben, poet liric, colaboratore la ziarul *Vocea patriotului naționale*, publicist şi studinte în drept..." (*Ibidem*: 55); "TRAHANACHE: […] Mai ales noi trei suntem stîlpii puterii: proprietari, membrii Comitetului permanent, ai Comitetului electoral, ai Comitetului şcolar, ai Comitetului pentru statua lui Traian, ai Comițiului agricol şi ețetera. […]" (Idem, 1971, b: 122).

2.2. The repetition is a homogeneous accumulation through stereotypy. The repetition is comic in its uniformity, because it emphasizes the unchanging idea and this expresses the mental vacuum (Philbert, 1883). The effect reflects mechanical conceptions: "LUNĂTESCU: Ian dă, ian dă, să te văd… Ian dă…" (Alecsandri, 2002, a: 48); "ZAMFIRA: Şi bine faceți, bine faceți." (Idem, 2002, b: 65); "TIPĂTESCU *(oferindu-le locuri):* Ia poftiți, ia poftiți, mă rog." (Caragiale, 1971, b: 111); "BRÎNZOVENESCU: Mulțumim, mulțumim, stimabile, dar ne cam grăbim […]" (*Ibidem*).

2.2.1. When the same expression is repeated, then it comes to the naive comic (the tic). The comic language is achieved by the personage's verbal tic: "IPINGESCU: Rezon!" (Idem, 1971, a: 73); "PRISTANDA: Curat, să-l lucrăm!" (Idem, 1971, b: 102); "TRAHANACHE: Ai puțintică răbdare! […]" (*Ibidem*: 105). The most rudimentary form is considered the repetition of words (Bergson, 1978). As a literary technique, the repetition will be more comic if it will be more detailed. The repetition was used humourously especially by Caragiale.

2.2.2. "Filosofic, ea reflectă uniformitatea schematică, formală şi de conținut a lumii, principiile simetriei şi imitației." (Popa, 2010: 354) [Philosophically, it reflects the schematic, formal and of content world's uniformity, the principles of the symmetry and imitation.]. The repetition can be personal (an individual repeats something) or it is taken over by others. The individual appears as a repetition of another or others: "MIȚA: Aş! Crăcănel! îți spui că sunt nenorocită…" (Caragiale, 1971, c: 204); "IORDACHE: Aş!" (*Ibidem*); "PAMPON: Aş! la mine nu e noroc, e ştiință: îi iau la sigur… […]" (*Ibidem*: 211); "CATINDATUL: Aş! îl aştepți degeaba: nenea Iancu e la Ploeşti…" (*Ibidem*: 233); "CRĂCĂNEL: Aş! era un fel de cerneală violentă. […]" (*Ibidem*: 266). Bergson says that the comic effect will be intense if two individuals present simultaneously the same gestures and attitudes and will increase by increasing the number of individuals (Bergson, 1978). In reality, the excessive growth in the number of individuals defined by uniform repeated notes eliminates the comic. The form of the repetition that underlies the parody and irony is the imitation (Popa, 2010: 354). It was observed that the imitation of a comic movement is not comic, but the imitation of a spontaneous movement is usually comic.

2.2.3. The repetitions are "de materie" [of matter], when they are confused with the identities and "de schemă funcțională" [of functional scheme], when the synonymies are used (*Ibidem*). If the first sort is deprived of variation, the second is characterized by the repetition of the same signification by different sonorous complex. The pleonasm, as figure of speech, expresses strongly or in a convincing way the idea or respective image (Țibrian, 2005: 81). For example: "CHIRIAC: M-am dus eu la el chiar în persoană […]"

BDD-A6097 © 2012 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:58:05 UTC)

(Caragiale, 1971, a: 28); "IPINGESCU: D-apoi ce crezi! chiar el însuşi în persoană: e băiat bun, d-ai noştri, din popor. […]" (*Ibidem*: 69); "CAȚAVENCU: […] pînă şi chiar Austria-şi are faliții săi […]" (Idem, 1971, b: 164).

2.2.4. A variant of the repetition of words with semantic and syntactical changes is the tautology that "exploatează schema ciclică" (Popa, 2010: 355) [exploits the cyclic scheme]. The tautology is the reiteration of a part of sentence with different syntactical function, with the aim to attract the attention (*Cf.* Dragomirescu, 1975: 61). In the example: "VETA: […] Mă ştii tu; cînd zic o vorbă e vorbă." (Caragiale, 1971, a: 42), the term repeated suggests "cuvântul dat trebuie respectat, promisiunea dată e datorie curată" (coord.: Coteanu, Seche *et alii*, 1998: 1170) [the given word must be respected, the given promise is real duty]. Therefore, the repeated word brings a novelty or it implies a conclusion: "PRISTANDA *(singur):* […] moşia moşie, foncția foncție, coana Joițica, coana Joițica […]" (Caragiale, 1971, b: 102).

3. The heterogeneous series are explained by the fact that in a homogeneous series are comprised terms that contradict the expectation: "Seriile neomogene se bazează pe un procedeu care respectă definiția kantiană a râsului: într-o serie socotită omogenă intervin unul sau mai mulți termeni care contrazic previzibilitatea, inerția sau aşteptarea şi introduc eterogenitatea." (Popa, 2010: 356) [The heterogeneous series are based on a process which comply with Kant's definition about laughter: in a homogeneous series intervene one or more terms that contradict the foreseeing, the inertia or the expectation and introduce the heterogeneousness.]. The intellectualist theory, inaugurated by Kant, emphasizes the cognitive factors of the laughter. The laughter is associated with the sudden perception of an abnormal and unexpected fact. In front of the absurd, the spirit is strained, then it relaxes. The heterogeneous series bank on a contradicted expectation, so on a contrast: "cu cât opoziția va fi mai netă, cu atât mai mare va fi efectul comic" (*Ibidem*) [clearer opposition, greater comic effect].

3.1. The heterogeneous series contain objects or actions. A particular form is the series of languages (*Ibidem*). Terms from other language are comprised in a given language. The comic effect is obtained if there it is a big difference between languages.

The comic mixtures of Romanian and French; Romanian, French and regionalisms or Romanian, Latin and French are practised by Alecsandri and Caragiale: "LEONIL: Ai ghicit, o! preacinstite Vadră!... Acum te sfătuiesc să ții nasul tot mai sus, pentru că suntem într-o vreme unde ridicatul nasului e de *bon ton*." (Alecsandri, 2002, a: 34); "LULUȚA: *Maman*, *maman*!... vine mătuşica…" (Idem, 2002, c: 126); "ŞARL: *Oui*… copil… obraznic." (Idem, 2002, d: 152); "CHIRIȚA: Tacă-ți gura, plodule!... Monsiu Şarlă… ian *dites-moi, je vous prie: est-ce que vous etes*... mulțămit de Guliță?" (*Ibidem*: 157); "ZIȚA […] *(Merge la o parte şi citeşte:)* „[…] Te iubesc la nemurire. *Je vous aime et vous adore: que prétendez-vous encore?* Inima-mi palpită de amoare. […] *Al tău pentru o eternitate şi* per toujours" […]" (Caragiale, 1971, a: 37-38). It is the incorrect form of the French expression *pour toujours* "pentru totdeauna" [definitively], the French word *pour* is replaced by the Latin word *per*. The mixed languages are satirical, the pedantry is emphasized. The mixed languages "constituie şi o manieră academică, de distracție filologică, precum şi una particulară clovnilor" (Popa, 2010: 357) [constitute an academic manner, of philological fun, and one specific to clowns].

3.2. The collision of languages can occur in two ways: in the current language (familiar, trivial, normal) is integrated the language considered unwonted (erudite, pedantic, stilted) or viceversa. The two processes are burlesque.

3.2.1. The jargon is defined as:

BDD-A6097 © 2012 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:58:05 UTC)

Variantă a limbii naționale, delimitată mai ales după criterii sociale, culturale sau profesionale; limbaj specific anumitor categorii sociale, profesionale etc., cu un fond de cuvinte particulare, de circulație restrînsă, uneori şi cu o sintaxă deosebită, care reflectă fie dorința celor ce îl vorbesc de a se distinge de masa mare a vorbitorilor, fie tendința de a folosi termeni specifici profesiunilor respective şi care se caracterizează prin abundența cuvintelor şi expresiilor pretențioase, de obicei împrumutate din alte limbi, sau a celor de strictă specialitate; (*înv.*) dialect, grai; (*înv.*) limba idiş a evreilor din România (coord.: Dima, 2007: 998) [Variant of the national language, defined especially after social, cultural or professional criteria; specific language to certain social, professional categories etcetera, with particular words, of small circulation, sometimes with a special syntax, that reflects the desire of those who speak it to stand out of population's great mass or the tendency to use specific terms to respective professions and which is characterised by the abundance of exacting words and expressions, usually demanded in other languages, or of strict speciality; (*old*) dialect, patois; (*old*) Jews's Yiddish language from Romania].

It can speak of a Turkish jargon, a Greek jargon, a mixed Greek-Turkish jargon, an Italian jargon, a Latin jargon, a French jargon. Many neological French elements are introduced in the Romanian vocabulary; it is creating the Francophilia (the Gallomania). Alecsandri and Caragiale ridiculed in their pieces of theatre the Francophilia. For example: "LULUȚA […] Parol că-i fi supus la toate?" (Alecsandri, 2002, d: 196); "GULIȚĂ: Parol." (*Ibidem*); "CHIRIȚA […] - «*Mersi, monşer*… nu poți crede ce bine-mi pare că m-am învrednicit să văd Beligradu cu ochiii, că mere mult am auzit pe bărbatu-meu pomenind de el.»" (Idem, 2002, e: 218); "ZIȚA: […] Uf! ţățico, maşer, bine că m-a scăpat Dumnezeu de traiul cu pastramagiul! […] Aşa – să nu-mi uit vorba – zic mitocanului: „Nu-ți permit, domnule, să te naintezi la un aşa afront!" […]" (Caragiale, 1971, a: 40); "JUPÎN DUMITRACHE: Nu rîde, cocoană, după ce că paț un afront tocmai la ce-am ținut eu, nu rîde; du-te dincolo, cocoană!... De ce nu te-ai culcat pîn-acum?" (*Ibidem*: 57); "IPINGESCU: Parol." (*Ibidem*: 69); "LEONIDA: Parol… Par egzamplu, eu…" (Idem, 1971, d: 83); "POPESCU: Parol?... Numai dacă t-ei ținea de vorbă. *(Rîsete în partea unde sunt dascălii.)*" (Idem, 1971, b: 149).

3.2.2. The foreign words and the dialectal elements are interested of comic. A foreigner uses with errors the local official language, written and oral: "LULUȚA (*În parte*): *C'est un bon garcon.* (*Tare.*) Ascultă…" (Alecsandri, 2002, c: 132); "CHIRIȚA: *Dedans*… înuntru… *nous disons comme ca en moldave.*" (Idem, 2002, d: 157); "CHIRIȚA: *Merci*… *j'ai apprendre toute seulette la francais!...* pre legea mea." (*Ibidem*: 158); "CHIRIȚA: *Tout a fait*… […]" (*Ibidem*: 162).

3.2.3. The accomodation is specific to parody and travesty (Popa, 2010: 357). The use of the words: *amabil*, *onorabil*, *stimabil*, *venerabil* illustrates the accomodation which may be deliberate or not: "TIPĂTESCU *(citind):* „Stimabilă doamnă, la redacția noastră se află un document iscălit de amabilul nostru prefect şi adresat d-voastre. […]" *(Cu desperare:)* Cum? cum? cînd ai pierdut biletul, Zoe?" (Caragiale, 1971, b: 109); "FARFURIDI: Să nu ne iuțim, stimabile…" (*Ibidem*: 112); "TIPĂTESCU: Cum să nu mă iuțesc, onorabile? […] d-voastră veniți la mine acasă să mă numiți pe față trădător… A! asta nu pot să v-o permit…" (*Ibidem*: 112-113); "FARFURIDI: Să mai aşteptăm? Pînă cînd să mai aşteptăm?... Deseară, la sfîrşitul întrunirii, parcă-l văz pe venerabilul că se scoală şi trage clopoțelul: *Stimabililor, aveți puțintică răbdare: Candidatul Comitetului nostru este onor. d. Nae Cațavencu…*" (*Ibidem*: 125). The translation of the word *Domnilor* in *Stimabililor* illustrates also the accomodation.

3.2.4. The ambiguity is entered in the category of the series of collision (Popa, 2010: 358). "Dacă enumerarea constituie o interferență de sfere *în prezență*, echivocul e interferența în absența formală a unei sfere, bazată pe-o indecizie: o situație sau un

BDD-A6097 © 2012 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:58:05 UTC)

obiect aparţin simultan la două serii sau clase independente." (*Ibidem*) [If the enumeration is an interference of spheres *in presence*, the ambiguity is the interference of spheres in absence, based on an indecision: a situation or an object belong simultaneously to two independent series or classes.]. At the level of the words, the ambiguity appears; at the level of the human situations, the ambiguity is illustrated by travesti and quiproquo. The transition from the false reason to the true reason and the oscillation of significations determine the comic: "CAŢAVENCU *(ridicîndu-se şi el):* Ce vreau? ce vreau? Ştii bine ce vreau. Vreau ce mi se cuvine după o luptă de atîta vreme; vreau ceea ce merit în oraşul ăsta de gogomani, unde sunt cel d-întîi... între fruntaşii politici… Vreau…" (Caragiale, 1971, b: 138).

Pierre Guiraud placed the play on words between the accidents in language (ambiguity, slip, fallacious pronunciation) that can reproduce deliberately and the literary reasonings that demonstrate a perfect mastery of language (Guiraud, 1976). Bergson pointed out already this double filiation since only finds a difference in hue between the play on words on the one hand and the poetic metaphor or the instructive comparison on the other hand, with the adjustment: "jocul de cuvinte ne face să gândim la o lăsare în voia sorţii […], la o distracţie a limbajului" (Bergson, 1978: 92) [the play on words makes us think at a drop in the will of the fate […], at a fun of the language].

4. Conclusions

A quality of the comic is the verve. V. Alecsandri and I. L. Caragiale have verve. The comic of their works is not monotonous, because it is delivered by limit. Jean Paul said that the amount of the spirit is given for the intelligence of the distribution (*Apud* Popa, 2010: 382). The laugh must be aroused, but also controlled.

References

Bănică, Gh. P., Mocanu, M. Z., *Limba română contemporană: vocabularul*, Piteşti, Editura Paradigme, 2005.

Bergson, H., *Le Rire. Essai sur la signification du comique*, Paris, PUF, 1978.

Coteanu, I., Seche, L., Seche, M. (coord.), *Dicţionarul explicativ al limbii române* (*DEX*), ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1998.

Defays, J.-M., *Comicul: principii, procedee, desfăşurare*, traducere de Ştefania Bejan, Iaşi, Institutul European pentru Cooperare Cultural-Ştiinţifică, 2000.

Dima, E. (coord.), *Dicţionar explicativ ilustrat al limbii române* (*DEXI*), Chişinău, Editura Arc, Editura Gunivas, 2007.

Dragomirescu, Gh. N., *Mică enciclopedie a figurilor de stil*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1975.

Freud, S., *Le Mot d'esprit et ses raports avec l'inconscient*, Paris, Gallimard, 1905.

Guiraud, P., *Les jeux de mots*, Paris, PUF, coll. *Que sais-je?*, 1976.

Hartmann, N., *Ästhetik*, Berlin, de Gruyter, 1953.

Philbert, L., *Le rire. Essai littéraire, moral et psychologique*, Paris, Germer, 1883.

Popa, M., *Comicologia*, Bucureşti, Editura Semne, 2010.

Ţibrian, C., *Rostiri neliterare în limba română actuală*, Piteşti, Editura Universităţii din Piteşti, 2005.

Works

Alecsandri, V., *Iaşii în carnaval*, în *Teatru*, Piteşti, Editura Herra, 2002, a.

Alecsandri, V., *Peatra din casă*, în *Teatru*, Piteşti, Editura Herra, 2002, b.

Alecsandri, V., *Chiriţa în Iaşi sau Două fete ş-o neneacă*, în *Teatru*, Piteşti, Editura Herra, 2002, c.

Alecsandri, V., *Chiriţa în provinţie*, în *Teatru*, Piteşti, Editura Herra, 2002, d.

Alecsandri, V., *Cucoana Chiriţa în voiaj*, în *Teatru*, Piteşti, Editura Herra, 2002, e.

BDD-A6097 © 2012 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:58:05 UTC)

Caragiale, I. L., *O noapte furtunoasă*, în *Teatru*, prefață de Șerban Cioculescu, București, Editura Eminescu, 1971, a.
Caragiale, I. L., *O scrisoare pierdută*, în *Teatru*, prefață de Șerban Cioculescu, București, Editura Eminescu, 1971, b.
Caragiale, I. L., *D-ale carnavalului*, în *Teatru*, prefață de Șerban Cioculescu, București, Editura Eminescu, 1971, c.
Caragiale, I. L., *Conu Leonida față cu reacțiunea*, în *Teatru*, prefață de Șerban Cioculescu, București, Editura Eminescu, 1971, d.

BDD-A6097 © 2012 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:58:05 UTC)